

Podmínka přežití

Miloš Balabán

Naše vláda byla postavena epidemií koronaviru před dosud nejvážnější krizí v historii novodobého Česka. Zatím jí zvládla dobře, i přesto, že se objevila i řada chyb a problémů. Jenže v takové bezprecedentní situaci je to pochopitelné. S uvolňováním restrikcí se pomalu blýská na lepší časy i když vyhráno ještě úplně není.

Do popředí se dostává další krizová situace, koronavirem poněkud upozaděná: sucho. Srážkový deficit po mírné zimě je velký, klimatologové a vláda bijí na poplach.

A už nikdo nemůže s jistotou říct, že brzy nenastane scénář kumulací krizí: sucho, byť i částečně paralyzující fungování společnosti a ekonomiky a druhá vlna epidemie, před kterou varují mnozí experti. Prostě staré „jistoty“ stability a rostoucího blahobytu přestávají platit.

Možná, že si ani neuvědomujeme, že Česko skutečně ještě žije ve vodním blahobytu. Pitná i užitková voda je v zásadě dostupná dvacet čtyři hodin sedm dní v týdnu. I některé na jihu položené oblasti Evropy, neřkuli země třetího světa nám mají co závidět. Jako horor nám může připadat situace v šestém největším indickém městě Čennaí s pěti miliony obyvatel, kterému vyschly všechny vodní zdroje.

Jenže i v Česku se objevují na obzoru první znepokojivé mráčky. Už máme v Česku nemálo lokalit, kde prožívají „vodní blackout“, voda z kohoutku neteče a musí se dovážet. A pomalu i přibývají.

V sázce se též ocitá i potravinová bezpečnost země. Někteří to nemusí rádi slyšet, ale ekonomická a konzumní prosperita byla v posledních třiceti letech často nadopována na úkor našeho zemědělství.

Příklady? Všichni dnes mluví o nedostatku vody v půdě, jenže převážná většina obřích nákupních center, supermarketů, výrobních a skladovacích hal i s jejich vyasfaltovanými parkovišti byla postavena na kvalitní zemědělské půdě, a to v situaci, kdy má Česko k dispozici jen 31, 1% orné půdy z celkové rozlohy země. To v žádné zemi s obdobným reliéfem není. O cenách, za které byla nejlepší zemědělská půda vykupována je snad lépe ani nehovořit.

Stávající i plánované obří investice do zajištění strategické vodní bezpečnosti země mají samozřejmě smysl, zátěž některých minulých rozhodnutí (a bohužel i spekulací) se ale už možná nepodaří překonat nikdy. Je to jako kdysi vypuštěný bumerang, který se dnes snáší na naši hlavu.

Krise s koronavirem i sucho nám tak zřetelně ukazují, že strategické, nikoliv pouze taktické vládnutí, omezené čtyřletým volebním obdobím je jednou z podmínek přežití v tomto nejistém světě.

(Autor je bezpečnostní analytik)